KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
19/2006
31. května 2006 ◆ ročník 91 ◆ cena: 10 Kč

PŘEČTETE SI PŘÍŠTĚ

BŮH JE TADY - A TO JE DOBŘE
Milan Balabán

ŠIFRA MISTRA LEONARDA A BOŽÍ SOUDY
Dan Drápal

ZDRAVÍ A NEMOC
Jiří Lejdar

SLUNEČNÍ HODINY PRO DEN I NOC
Jaro Křivohlavý

Nejdůležitější aktualita – věčnost

Text: Ž 93
Čtení: Zj 2,1b-5

Dnešní doba je rychlá, zrychluje se, čas se zkracuje. Nikdo nemá čas, ať je nám deset nebo osmdesát roků, natož pak třicet nebo padesát; všichni máme nad hlavu úkolů, starostí, možností, potřeb i tužeb. Výsledek? "Nestíháme." Někdy se ptáme, čím to je. Nacházíme různá vysvětlení. Někdy vidíme příčinu v sobě samých: neumíme setřídit hodnoty, stanovit priority, chytáme mnoho zajíců, necháme se vláčet povinnostmi, jsme málo asertivní, neumíme říci ne, neumíme odpočívat. Někdy za to může naše okolí: zrychluje se způsob života, rychleji se chodí, jezdí, létá, počítače rychleji počítají, léky rychleji zabírají, filmoví střihači rychleji stříhají, moderátoři rychleji moderují. Pokrok se stává poklusem, posléze úprkem. Může se nám to líbit nebo nelíbit, ale to je tak to jediné, co s tím umíme dělat. Chceme-li ve světě obstát, udržet si práci, nenechat se předběhnout v nejrůznějších frontách nejen v obchodech, nezbývá než být o něco rychlejší než ti druzí.

Jestliže přicházíme na bohoslužby, očekáváme zpomalení. Tady nás nikdo nehoní, nehrozí, že nás někdo předběhne - není kde. Dobře si to uvědomujeme, máme to na bohoslužbách rádi, je to mnohdy jediná chvíle, kdy opravdu nespěcháme - dokud nezazní poslední píseň. Potom opět vyrážíme do světa, kde se spěchá. Nadlouho se zastavit nemůžeme.

Život nám totiž staví před oči s mimořádnou naléhavostí aktuální situaci. O tu jde, ta je podstatná. Říká se "zbytečné jak včerejší zprávy". Naopak "aktuální zpravodajství, aktuální situace a aktuální ceny" jsou hlavní devízou všech, kdo je mají a poskytují. "Aktuální" znamená "časový", "v současném čase činný" a vzhledem k tomu, že čas běží, znamená "aktuální" většinou i "počasný", "dočasný" a "krátkodobý". Je-li něco neaktuální, nazýváme to po francouzsku "passé", tedy minulé, odložené. Možná bychom mohli hovořit i o jistém dnešním "kultu aktuálnosti", protože toto přídavné jméno má bez výjimky vždy pozitivní zabarvení. "Aktuální" rovná se dobré, užitečné, "passé" naopak k ničemu. Součástí zrychlování a spěchu je ještě jedna zkušenost - říká se jí někdy po televizním vzoru "klipová existence". "Klip" je krátký filmový záběr, videosekvence o jednom tématu, spíše motivu. Klipy jsou hudební, politické, reklamní, je to skutečnost vytržená ze souvislosti, předhozená divákovi, většinou s reklamním, ideologickým nebo jinak manipulativním záměrem. Klipy střídají záběry tak rychle, že si divák nestačí pořádně uvědomit, co viděl, jen zběžně zaregistruje a klip, je tady další záběr. Pořád nové, pořád jiné, bez možnosti pamatovat, natožpak domýšlet. To není kritika. Klipová existence nás provází na každém kroku, televizní produkce současný život jen ilustruje a dotváří. Kolik toho člověk musí za den zvládnout, kolikrát za den musí "přepínat" z tématu do tématu, z informace do informace, ze setkání do setkání, e-maily, telefony, noviny, rozhlasová a televizní zpravodajství, co se děje v politice, ve světě, s ekonomikou, u mne v práci, s mými účty v bance, s mými pojistkami, s mým zdravím, do toho, často až v druhém sledu, co se děje s mými dětmi a mými rodiči, přáteli, nakonec i s manželem nebo manželkou. Někdy na tuto situaci žehráme, ale vlastně se nám to líbí, je to pestré, "žije to", jsme - jak říkáme- "in". Starší mezi námi možná tolik "in" nejsou, někdy je jim to trochu líto, ale většinou po tom netouží. Je to tak dobře zařízeno; člověk většinou netouží příliš po tom, co by zvládl jen velmi stěží. A mnozí mladší se těší, až nebudou muset být tolik "in".

Právě přibývající věk se do této situace vkrádá pomalu, ale nezvratně a přináší novou zkušenost. Staršímu člověku ubíhá čas ještě rychleji, mládeži, máte se na co těšit, bude hůř! Starší člověk se také pomalu obrací nazpátek, do vzpomínek, a možná stále více, tak se jeho přirozený životní rytmus zpomaluje.

Najednou se člověk začíná ptát na věci, na které se dříve neptal. Co mělo

Dokončení na str. 2

Toto praví ten, který drží sedm hvězd ve své pravici, který se prochází mezi sedmi zlatými svícny: „Vím o tvých skutcích, o tvém úsilí i tvé vytrvalosti; vím, že nemůžeš snést ty, kdo jsou zlí, a vyzkoušel jsi ty, kdo se vydávají za apoštoly, ale nejsou, a shledal jsi, že jsou lháři. Máš vytrvalost a trpěl jsi pro mé jméno, a nepodlehls únavě. Ale to mám proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku. Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrať se a jednej jako dřív. Ne-li, přijdu na tebe a pohnu tvým svícnem z jeho místa, jestliže se neobrátíš.

Zj 2,1b-5

Adolf Kašpar: Koniášovo kázání

Nejen jezuitské jubileum

Mám před sebou objemnou ilustrovanou knihu, památku po rodičích, vydanou právě před osmdesáti lety. Je to reprezentativní vydání historického románu Temno od Aloise Jiráska (1851 – 1930), ilustrované malířem Adolfem Kašparem (1877 – 1934). Už za našeho mládí neměli mnozí žáci a studenti k Jiráskovým románům na rozdíl od předešlé generace zrovna vřelý vztah. K důvodům patřila až děsivá tloušťka Jiráskových knih a ještě podstatnější bylo, že povinná četba málokoho nadchla. Rozhodně to nemělo mnoho společného s nevěrohodností nebo opětným přáním pozměňovat dějiny. Pro nás, stoupence reformace, je nevýhodou, že si představitelé minulého totalitního režimu při hledání „svých kořenů" neprávem přivlastnili českou reformaci a přitom jim rozhodně byla bližší s jejími způsoby a metodami protireformace.

Kdo sleduje alespoň trochu přístup k historii, může vidět snahu především u některých proudů římských katolíků, a to nejen u nás, o ospravedlňování, zamlčování, ba i popírání dějin. My to známe i ze světské oblasti, kdy se mnozí ošívají, když se poodhalí tvář nejen padesátých let minulého století, ba dokonce jiní tvrdí, že zločinný holocaust (Židé raději říkají šoa) je výmysl. Takoví lidé pak ztrácejí důvěru a věrohodnost, i když by mluvili o jiném zlatě a svatě. Ale vraťme se ke křesťanství s jeho dvoutisíciletou historií. Všechno nebylo zdaleka dokonalé a Kristovu poselství bylo až příliš vzdálené. Stačí si jen připomenout **křížové výpravy** do zemí východního Středomoří proti islámu např. na osvobození Božího hrobu, jedna výprava na východ byla dokonce dětská. Další válečná tažení byla proti albigenským (katarům) a pro nás nejznámější jsou křížové výpravy v 15. století proti husitům. Dalším kamenem úrazu je **inkvizice**, kterou někteří katoličtí historici téměř popírají (např. vatikánské sympozium v roce 1998) a snaží se mnoho svalovat na protestanty, kteří nejsou zdaleka bez viny, ale měli již "svůj vzor" ve fungující neospravedlnitelné katolické inkvizici. To ovšem není omluva.

Dokončení na str. 3

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 18

V.

„I povolal Hospodin Bůh Adama a řekl jemu: Adame, kde jsi?" (1M 3,9)

Pokušitel se ptá a tímto způsobem vzbuzuje škodlivou pochybnost a pocity ochuzení. *„Z každého stromu rajského"* vám Bůh zakázal jíst? Typická ďábelská strategie. Bůh zapověděl jeden rajský strom. Pokušitel z toho udělá všecky rajské stromy. I dnes se často argumentuje podobným způsobem: Věřící - to jsou ti, co nesměji *nic*. Ďábel svou otázkou probouzí pocity omezení a méněcennosti. Svou otázkou v nás budí lítost nad tím, čeho všeho jsme se museli kvůli víře v Boha v životě vzdát, a chystá podvod. A svou otázkou zpochybňuje Boží ustanovení. Stejně to vyzkouší i při Ježíši Kristu: „Což neřekl Bůh, že andělům svým přikázal, aby tě chránili, abys neurazil své nohy o skálu? Skoč dolů z chrámové věže!" Zpochybňující otazník za Božím Slovem, za Božím ustanovením, za Božím zaslíbením... Dokonce třeba tím způsobem, že sám cituje Písmo. Slova o tom, že tě Bůh bude přece chránit, abys neurazil své nohy o skálu, jsou biblickým citátem. Nic tak neotřese člověkem v základech - ani největší těžkosti ani nejtěžší viny - jako hrozba, která přichází tenkrát, když člověk začne pochybovat o Bohu. Pyšně nebo zoufale pochybovat. Pyšná pochybnost, která si bez Boha vystačí, která dá s klidem Boha do závorky, mimo sféru vlastního života, taková pochybnost bývá po pravidle první. *„Nikoli nezemřete, ale ví Bůh, že kterýkoli den z něho jísti budete, otevrou se oči vaše a budete jako bohové..."* Touha být „jako bohové" je největší a zároveň nejpochybnější výraz lidské pýchy, která chce poroučet větru a dešti. Známe to. *„Viduci pak žena, že dobrý jest strom k jídlu i příjemný před očima, vzala z ovoce jeho a jedla a dala i muži svému a i on jedl. Tedy otevříny jsou oči obou dvou a poznali, že jsou nazí. I navázali listí fíkového a nadělali sobě věníků..."* Tak. Nadělali sobě věníků! To první, co zjistí lidé poté, co chtěli být jako Bůh, je, že nejsou bohové, ale že jsou *nazí!* V hebrejštině, hlavně v písemném hebrejském zachycení ta dvě slova - „bohové" a „nazí" - znějí a zapsaná vypadají skoro stejně. Touha po bohorovnosti, jež je výrazem lidské nebetyčnosti a pýchy, a nahota, která je tady výrazem lidské bezmoci, slabosti, ztracenosti, ohroženosti, studu - toto dvé má k sobě proklatě blízko. *„Vtom uslyšeli hlas Hospodina Boha. I skryl se Adam i žena jeho před tváří Boží uprostřed stromoví rajského".* Žalostné pokračování.

Jan Nohavica

Pokračování příště

Áronské požehnání

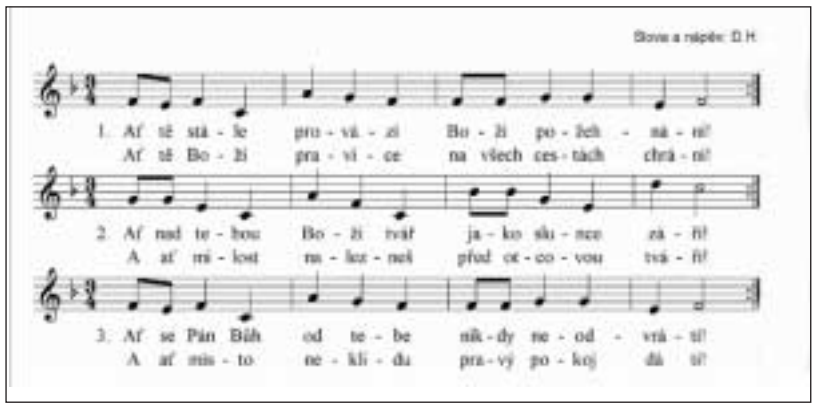

Nad Biblí

Nejdůležitější aktualita–věčnost

Dokončení ze str. 1

cenu, co ne, co opravdu prožíval a co jen tak proběhl, co opravdu přijal a co mu proteklo mezi prsty. Najednou "aktuální" už není současně nejdůležitější.

Někdy máme pocit, že vnímání zrychlujícího se času je údělem naší doby. Jenže upřímně řečeno, kdy to začalo? Před deseti léty, dvaceti, padesáti? Začteme se do památek na starší časy a najdeme tam velmi podobný životní pocit už před poslední světovou válkou, ve dvacátých a třicátých letech minulého století, ve století devatenáctém a dokonce ještě dříve. Možná my, se svým zkušenostmi jedenadvacátého století, bychom tehdejší dobu prožívali jako oázu klidu, pomalého pohybu a přehledných změn, ale Franz Kafka i Jakub Arbes by asi hovořili jinak.

Pak se v čase i prostoru zahledíme ještě mnohem dál. Biblický žalmista píše v časech, jejichž atmosféru si vůbec představit nedovedeme. V biblickém starověku přece nikdo nespěchal! Ale když hned v prvním verši slyšíme "pevně je založen svět, nic jím neotřese", napadne nás, že žalmistova jistota sice prozrazuje větší míru klidu a míru, ale také, že světem přece jen něco třese! A poezie třetího verše „Zvedají, Hospodine, řeky svůj hlas, zvedají řeky své vlnobití“ nás už vrhá jakoby doprostřed naší doby, ukazuje, že žalmista prožíval mnohé z našeho zběsilého pohybu. "Vlnobití řeky" je živel, nespoutaný a valící se, otřásající jistotami. Před vlnobitím člověk musí prchat, utíkat, běžet ozlomkrk. To je aktualita žalmistova, tady je on "in"!

Rádi slyšíme, že biblický vyznavač na tom nebyl lépe. Nemáme pak onen nepříjemný pocit příliš pozdních synů Adamových, příliš mladých dětí Božích, abychom praotce Hospodina ještě mohli vnímat a aby On vnímal nás. Naší zkušeností je, že Bůh není „aktuální" a víra v něho není "in".

Jedna z předvelikonočních nedělí se v tradici církve jmenuje "Reminiscere". Překládá se jako "rozpomeň se", citují se žalmy, kde samotnému Hospodinu připomíná žalmista, aby si připomněl člověka, svoje milosrdenství a to, že obojí snad nějak patří k sobě. V onom "Reminiscere" apeluje modlitebník na Boží paměť, vlastně na paměť Božího milosrdenství. Tak člověk podle Písem volá k Bohu a připomíná mu, kdo je On sám a kdo je člověk, jeho stvoření. „Hospodine, pamatuj na svoje slitování, na své milosrdenství“ (Ž 25,6). Tak člověk volat smí a má - podle Písem. A Písmu věříme.

A teď si dovolme možná troufalou transpozici biblického "Reminiscere": je třeba Hospodinu připomínat, kdo je, jaký je, jaký má být a co je jeho milosrdenství? Není to spíše "báseň v básni", kdy sám žalmista v žalmové poezii připomíná sám sobě, kdo je Bůh, jaký je a jaké je jeho milosrdenství? Není to vlastně sebeujištění žalmisty, že Hospodin je v každé chvíli i navzdory všem vlnobitím "aktuální"?

Jako by s žalmem začala znovu stoupat vážnost věčnosti proti pomíjivosti chvíle. Jako by každodenní klipy, které nás až dosud zajímaly jako nic jiného, začaly blednout. Jako by nám znovu začalo docházet, že kdeco z toho, co vyplňuje náš život, co nám dělá starosti nebo nás prostě zajímá, je dočasné a počasné a vlastně pomíjivé. Za čtrnáct dní bude jedno, jak dopadla ta a ta aktualita, za dva roky si nikdo nevzpomene, tím méně za deset, dvacet let. A co je to dvacet let proti padesáti, které jsou snad za námi, snad před námi? A co ještě před tím a potom? Co záleží na trendech, směrech a módách ve srovnání s tím, že „Hospodin kraluje, oděl se důstojností, oděl se Hospodin, opásal se mocí“? Ba dokonce co zmůžou mohutná vodstva, dokonce mořské příboje, ničivé povodně, jak říkáme, proti pevnosti světa, který založil Bůh?

Tak nám žalmista přinesl opravdové "zpomalení". Ne však násilným zastavením času, nýbrž staronovým sdělením, že Bůh je stále "aktuální" a že největší aktualitou je - věčnost. Však „Božímu domu patří svatost do nejdelších časů“.

pro toho, kdo by měl pocit, že "Hospodin na výšině" je něco velmi statického, tedy i nečinného, vlastně tím neaktuálního, přichází v posledním verši ujištění: „Tvá svědectví (Hospodine) jsou naprosto věrná.“ Nikoli "tvé bytí", éterické a esoterické, nehybné nebo nečinné, nýbrž tvá svědectví - tvoje slovo, tvá vůle, tvoje síla, dynamika, tvoje vstupování do časů, tvoje moc - a tvoje láska, milost, tvé dobro, tvá kupodivu skvělost a s odpuštěním krása, tvá naděje a tvůj pokoj. Tak můžeme vědět, že naše klipová existence má svou klenbu, která klipy sjednocuje. Čas se zrychluje, alespoň v našich očích, a mnoho máme stihnout a ještě víc nestihneme, ale nakonec to nejdůležitější není, kolik toho stihneme, vykryjeme a zabezpečíme, ale že Hospodinův trůn stojí pevně, odedávna, do nejdelších časů, a že svět je založen pevně. Při vší jeho křehkosti, při vší ohroženosti světa, za niž největší měrou může právě ten pozdní syn Adamův, při vší krátkodobosti světa a všeho, co je na něm.

Nejvíc "passé" je to, co teď ještě není, za chvíli bude a za další chvíli už ne. Největší aktualita je Boží věčnost. Nejvíc "dnešní" je jeho láska, právě tak včera jako před tisíciletími a zítra jako v den poslední.

Pavel Klinecký

Aktuálně

New York

V americkém městě Bethlehem se 21. května konala slavnost znovuvysvěcení ústředního kostela moravských bratří, protestantské církve, jejíž kořeny sahají k Jednotě bratrské. Moravští bratři přišli do Ameriky z Herrnhutu v Horní Lužici v dnešním Německu. Ústřední kostel (Central Moravian Church) byl před dvěma sty lety, kdy byl 18. května 1806 poprvé vysvěcen, stavbou s největším vnitřním prostranstvím v tehdejší Pensylvánii. První věřící hlásící se k moravské duchovní tradici dorazili do Bethlehema na Štědrý den roku 1741. Ze střední Evropy přivezli řadu obyčejů, které ovlivnily město a jeho okolí. Nejvíce patrné je to o Vánocích, kdy se Bethlehem rozzáří tisíci svícemi z včelího vosku a betlémskými hvězdami. Nyní se ve městě s 72 000 obyvateli hlásí k moravské náboženské komunitě asi tři tisíce věřících. V severní Americe žije na 50 000 osob tohoto vyznání, ovšem další až milion má svůj domov v Africe, kam tradice Jednoty bratrské přenesli moravští misionáři.

ČTK

Předvolební zápisník – O soukromém vlastnictví

Zatímco hlavní politické strany se ve své kampani věnují populistickým tématům a stavějí spíše na tom, že volič se o programy zajímat nebude, chtěl bych se v těchto předvolebních úvahách i nadále věnovat zásadnějším tématům.

Jednou jsem psal o tom, že demokracii se podařilo zavést tam, kde byla předem prosazena ochrana soukromého vlastnictví. V debatě o mém článku na "Neviditelném psu" kdosi vyslovil pochybnost, zda křesťan vůbec může být pravicový. Tato poznámka je svědectvím, jak je v myslích lidí křesťanství často (mylně) spojováno s jakýmsi jánošíkovským postojem "bohatým brát a chudým dávat". Jsem přesvědčen, že princip soukromého vlastnictví je naprosto klíčový jak pro zdravý duchovní a duševní život jednotlivce, tak pro prosperitu celého národa.

Komunistům se bohužel do značné míry podařilo nasadit lidem do hlavy, že soukromé vlastnictví je cosi nemravného. Ve skutečnosti nás Bůh stvořil s určitou odpovědností a přeje si, aby tato odpovědnost měla dostatečný prostor, v němž by se mohla projevit. K tomuto prostoru patří právě soukromé vlastnictví, které dává člověku jistotu, že nebude připraven o plody svého snažení. Soukromé vlastnictví umožňuje, aby se člověk mohl postarat o svou rodinu, případně aby něco zanechal svým potomkům. Soukromé vlastnictví a neexistence dědické daně působí ve prospěch rodiny; jeho zpochybnění a omezení dědickou daní působí protirodinně.

Ano, pokud je někdo čistě sobecký, bude mu princip soukromého vlastnictví sloužit jen k neplodnému hromadění majetku. Soukromé vlastnictví není samozřejmě jedinou či nejdůležitější zásadou a není vlastně (podobně jako svoboda) samo o sobě pozitivní hodnotou. Je to ovšem (podobně jako svoboda) hodnota nezbytná k tomu, aby člověk mohl odpovědně žít - a nic na tom nemění ani fakt, že existují lidé, kteří se chovají pouze sobecky.

Kdekoli je princip soukromého vlastnictví zpochybněn, nastupuje nejistota ohledně vlády práva jako takového. Nevyhnutelně nastupuje omezení svobody a na celonárodní rovině se nemůže nedostavit ekonomický úpadek.

V naší zemi byl princip soukromého vlastnictví po pádu komunismu do jisté míry obnoven. Jsou však přinejmenším tři oblasti, kde obnoven nebyl, či přinejmenším ne důsledně.

Nejkřiklavější prohřešky proti principu soukromého vlastnictví stále přetrvávají v oblasti majitel domu - nájemník. Stát jednoduše nechává část své "sociální politiky" platit majitele domů. Jinými slovy, bezostyšně je okrádá. Důsledkem je, že bydlení je nedostatkovým zbožím a v celé oblasti bují korupce. Proto je pro mne nevěrohodná každá politická strana, která nemá ve svém programu ochranu soukromého vlastnictví, k němuž náleží i narovnání vztahů v oblasti bydlení. Doufám, že náš stát prohraje soudní spory s majiteli domů a bude je muset za své hanebné jednání odškodnit.

Druhou oblastí, v níž byl princip soukromého vlastnictví soustavně porušován, byly restituce zemědělských družstev. Chápu, že po jejich zrušení či transformaci bylo třeba určitých přechodných opatření (to ostatně platilo i v otázce bydlení). Těžko očekávat, že po letech komunistického tureckého hospodářství se spravedlivý stav navodí za pár týdnů. Nicméně v oblasti vlastnictví zemědělské půdy nakonec došlo k okradení některých vlastníků, kteří restituce "nestihli". Škoda sice není tak veliká a trvalá jako v případě bydlení, nicméně i v této oblasti byl princip soukromého vlastnictví porušen.

Třetí oblastí jsou církevní restituce. Církve jsou v naší zemi nepopulární a všechny vlády toho využily, aby majetkové vyrovnání s církvemi odsouvaly donekonečna. Jako křesťan a vedoucí činitel jedné z církví jsem v polovině devadesátých let církve vyzýval, aby se svého majetku v rámci evangelizační věrohodnosti vzdaly; pokud se ale na věc dívám jako občan, musím konstatovat, že stát se v této oblasti principem nezcizitelnosti soukromého vlastnictví neřídí, dlouhodobě dle mého názoru k vlastní škodě. O církvích si můžeme myslet cokoli; právo by ovšem mělo platit padni komu padni. Pokud je nám někdo nesympatický, nedává nám to právo ho okrádat.

Nedostatečná ochrana soukromého vlastnictví umožňuje státu, případně městům či obcím, aby konaly nátlak na občany, kteří nechtějí prodat svůj majetek třeba tam, kde má vznikat průmyslová zóna. Kupříkladu v případě výkupu půdy pro továrnu automobilky Hyundai byli někteří lidé nuceni svou půdu prodat pod brutálním nátlakem, pod hrozbou vraždy. Nečinnost policie a státních zástupců v této věci nevěští nic dobrého.

Doporučuji volit strany, které mají ve svém programu důslednou ochranu principu soukromého vlastnictví.

Dan Drápal

Výsada a omezení svobody

Jsem vděčný bratru faráři Tomáši Pavelkovi za jeho osobně zapálený a upřímný pohled na současný stav života ČCE, který prozrazuje, oč autorovi jde v církevní práci ("Síla a slabost ČCE", č. 15). Mnohé postřehy považuji za trefné a osvěžujícím způsobem provokativní. Především souhlasím s tím, že žijeme v době epigonů, kteří opakují moudra po průkopnických osobnostech určitých hnutí a teologických škol. Samotný článek ovšem potvrzuje nechtěně tuto tezi tím, že vkládá do úst zastáncům psychoterapie a civilní interpretace jen povrchní argumenty, s nimiž se lehko polemizuje a jež nevystihují ani zdaleka sílu těchto pojetí. Dále souhlasím s tím, že mnohý absolvent kurzu zkušenostní psychoterapie se cítí být schopen ihned psychoterapii provozovat a spojuje s ní dosti ukvapeně v podstatě náboženská očekávání. Věřím, že cílem článku bratra Pavelky bylo vyvolat rozhovor, který by zahrnul křesťany různého teologického zabarvení, a proto připojuji několik dílčích poznámek.

1. Bratr Tomáš Pavelka si podle svých vlastních slov ČCE vybral: „ČCE jsem si zvolil, protože ve své věrouce dle mého podává evangelium v nejčistší podobě.“ Výběr církve či racionální zdůvodňování příslušnosti k určitému typu církve je ovšem velmi specifickým počínáním, které může mít, není-li zvládnuto pečlivou teologickou reflexí, nebezpečné důsledky. Člověk si vytvoří klasifikaci typů zbožnosti podle svých dílčích informací a bezprostředních dojmů a potom se nějak rozhodne. Bratr Pavelka sám uvádí svou klasifikaci: „Snad mohu zjednodušeně říci, že pravoslaví stojí na liturgii, katolicismus na církevní hierarchii, probuzenecké církve na citu. Protestantismus pak stojí na řádné věrouce, na dogmatice.“ Přál bych bratru Pavelkovi, aby postupně poznal, že zjednodušení tohoto schématu je natolik veliké, že už nemá s živou skutečností mnoho společného. Katolicismus bez pevné dogmatické kostry a intenzivně prožívané liturgie není katolicismem, podobně pravoslaví bez tradice a protestantismus bez rozmanitosti teologií a forem zbožnosti.

2. Bratr Pavelka se kriticky vyrovnává s civilní interpretací evangelia, které adresuje výtku neúspěšnosti a misijní neúčinnosti: „Kritérium úspěšnosti si tak jejich zastánci dali sami. Kde však jsou ty zástupy oslovených? Vždyť církev se spíše pomalu umenšuje." Argumentace tímto způsobem se ovšem v ČCE stále opakuje. Neúspěšnost církevní práce a vyprazdňování kostelů vytýkali zastánci teologie Slova starší generaci liberálů za 1. republiky. Slyšeli jsme v 80. letech 20. století velmi nepříjemnou a často agresivní kritiku ze strany letničních a charismatických křesťanů, že ČCE není misijní. Pokud by si někdo z farářů dovolil moralizovat liberálnější kolegy a vytýkat jim teologicky povrchní přístup, uslyší velice brzy nepříjemnou formou položenou otázku: A co jste dokázal svou exegezí vy? Kde máte kostel naplněný biblickými a dogmaticky přesnými kázáními? - Nechci zlehčovat problém prázdných kostelů, na něž nenašly recept nejrozmanitější koncepce církevní práce, ale přimlouvám se za to, tento typ argumentace nepoužívat, protože předem diskvalifikuje protivníka a brání věcné diskusi. Já osobně jsem od zastánců civilní interpretace nikdy neslyšel (na rozdíl od jiných forem zbožnosti), že by své pojetí víry pokládali za zaručeně účinnou misijní metodu a způsob získávání lidí pro Krista.

3. Bratr Pavelka se zřetelně vyslovuje pro exkluzivní pojetí víry a vyslovuje přání většího dogmatického sjednocení: „...rámec dogmatiky poskytuje prostor životu, živé víře. Mezi póly dogmatických výpovědí jiskří náboj života. Sjednocení na společném pochopení Písma může nahradit zneužitelnou lidskou autoritu.“ Zároveň však vyzdvihuje formou výtky jiným církevním útvarům potřebu křesťanské svobody: „Nezastírejme si slabá místa těchto misijních církví. Bratři a sestry z ekumeny prominou, ale domnívám se, že je to právě omezenost křesťanské svobody.“ Mojí otázkou ovšem je, jak dospět v podmínkách neomezené křesťanské svobody mezi protestanty ke sjednocení v chápání Písma a dogmatických výpovědí? Jak podobný cíl prosadit, aby se nikdo necítil nesvobodný nebo ve svém svědomí znásilněný? Svoboda je skvělá věc, ale nemáme-li na mysli "svobodu" v sektářském smyslu, kdy se člověk po naprosté identifi-

Dokončení na str. 3

Nejen jezuitské jubileum

Dokončení ze str. 1

Jiní by chtěli, kdyby měli možnost, inkvizici opět zavádět (např. Radomír Malý, učitel církevních dějin na JČU v Českých Budějovicích). **Násilné pokatoličtění** českých zemí je spojeno hlavně s jezuitským řádem mnohým je trnem v oku, a tak se snaží některé skutečnosti zapřít a myslí si, že tak prospějí církvi. Musím podotknout, že české země měly do nástupu protireformace takovou svobodu vyznání a svědomí, že sem prchali třeba valdenští, ale i z protestantských zemí pronásledovaní novokřtěnci, např. habáni na jižní Moravě. Právě v dubnu 2006 si připomnělo **Tovaryšstvo Ježíšovo 450 let** (1556) **od příchodu do českých zemí**. Pro úplnost jen připomínám, že řád byl založen španělským šlechticem a vojákem Ignácem z Loyoly, od jehož úmrtí uplyne v tomto roce rovněž 450 roků. K výročí příchodu jezuitů jsou psány v Katolickém týdeníku oslavné články o jejich spiritualitě, misii, školství… aniž by se rozlišovala časová posloupnost. V knize, o které pojednám v druhé části, se píše, že Komenský pro své didaktické a pedagogické spisy přejímal látku od jezuitů, jinde zase, že jezuité vycházeli z Komenského. V Křesťanském týdeníku v Radiožurnálu současný jezuita Petr Kolář barvil minulost na růžovo, zvláště o jejich působení po Bílé Hoře (1620). Dokonce se uskutečnila v dubnu na CM fakultě UK konference s názvem Jezuité v českých zemích 1556 – 2006.

V roce 1995 vyšla v Bloku knížka prof. Milana Kopeckého, někdejšího děkana FF MU v Brně **Antonín Koniáš**, kterou mi daroval. Je to ve skutečnosti sbírka kázání tohoto nejznámějšího představitele protireformace u nás, který vyhledával a ničil protestantskou literaturu včetně Kralických biblí a kancionálů a někdy je nahrazoval knihami katolickými, jejichž autorem byl i on sám. Jezuita Koniáš (1691 – 1760) ovšem věděl, když oznámí majitele knih světské vrchnosti, co s nimi bude, i když se možná sám na mučení, věznění a někdy i smrti nepodílel. To pálení knih bylo tak dokonalé, že se u některých nedochoval do dnešních dnů ani jeden výtisk. U jedné knihy z bratrské tiskárny v Kralicích s názvem Modlitby kněžské aneb kazatelské se nám podařilo před časem objevit třetí existující výtisk, když podle Knihopisu existují jen dva. Chci citovat aspoň ze zavírky Kopeckého; myslím si, že je to pro nás charakteristické. „Antonín Koniáš je na jedné straně vnímán jako nesnášenlivý pronásledovatel nekatolíků a jejich knih, na druhé straně jako vlastenecký barokní misionář s uměleckým a sociálním cítěním.“ Z textu si ještě připomeňme, že někteří literární historici vidí v roce 1729 vrchol baroka. Tehdy byl kanonizován Jan Nepomucký a vyšel Koniášův Klíč (zapovězených knih). Pro úplnost musím ještě dodat, že kardinál Josef Beran se na II. vatikánském koncilu zmínil o neblahém potlačení reformace v jeho vlasti a podotkl, že tím církev trpí dodnes. Jeho slova se značně liší od některých následujících odpovědí.

V letošním roce byla vydána kniha: **Co si myslíme o jezuitech?** Je to přes sedmdesát odpovědí teologů, historiků, přírodovědců, literátů, umělců… včetně dvou evangelických profesorů na ETF UK Jana Hellera a Jakuba Trojana. Na některých odpovědích si ukážeme nesmyslnou obranu toho,

Adolf Kašpar: Koniáš pálí knihy

co jezuité v době protireformace dělali. Je to absence pokání a obhajoba těžko obhajitelného. Například řeholnice *Václava Dudová* píše: „Neznám řád, který by s plným nasazením a věrností svých členů udělal pro národ tolik, co jezuité – záchrana katolické víry v době pobělohorské, záchrana mateřského jazyka, systém středoškolského a vysokoškolského vzdělávání a výchovy, lidové misie…" (str. 18). *Jiří Grygar* s ironií opakuje Havlíčkův epigram s jezuity: „Plesnivina, moli, jezovité – českých knížek hubitelé lítí" (str. 26). Historik a diplomat *F. X. Halas* vypráví o tom, jak syn měl psát ve škole o době temna. „Dcera mu poradila tuto definici: Byla to doba, kdy dobrotiví otcové jezuité trpělivě a s láskou přiváděli zbloudilé české ovečky do lůna Matky církve"(str. 28). *Jan Slavotínek*, literární kritik, mimo jiné píše: „Ale měli bychom ocenit, že se tak stalo (pokatoličtění JN) silou argumentů a ne násilím, od něhož se jezuité průkazně distancovali" (str. 93). Ministr zahraničí *Cyril Svoboda* zase říká: „V polovině 16. století stejně jako dnes byl (jezuitský JN) řád v katolické církvi symbolem modernity a mnohdy neotřelých názorových stanovisek, vedených však absolutní úctou k Bibli a pravdám víry…" (str. 106). Proč tedy v 17. a 18. stol. jezuité Bible ničili? Bývalý ministr kultury *Milan Uhde*, ač jeho vyjádření je třeba ocenit, užívá místo celosvětově vžitého termínu reformace slovního spojení tak zvaná reformace (str. 123). Podobně se vyjadřují umělci *Miroslava* a *Marek Trizuljakovi* k Palackému a Jiráskovi. Hovoří o Palackého pseudohistorické interpretaci českých dějin a Jiráskově románové fabulaci, „dále živené a rozvíjené jako součást národního mýtu"(str. 118). Tady jen malý dodatek. Jirásek vycházel z F. M. Pelce (1734-1801), českého osvícenského historika, mladšího současníka Koniášova. On například píše o Koniášovi, že kázal s křížem v ruce a s řetězem na krku, jehož chřestot vyvolával v lidech zděšení. Jeho extáze prý způsobovaly, že na kazatelně omdlíval. Evangelík *Jan Heller* se dle mého mínění snaží rozlišit mezi někdejším působením jezuitského řádu na likvidaci náboženské svobody a jeho diametrálně odlišným posláním po zrušení jezuitského řádu papežem v roce 1773 a obnovení 1814 (str. 33). *Jakub Trojan* zůstal ve své odpovědi jen v padesátých letech 20. století, kdy byl na vojně s katolickými řeholníky včetně jezuitů a píše o jejich statečném zápase s „převýchovou" (str. 121). Ještě snad zmínka o odpovědi spisovatele *Zdeňka Vyhlídala*, který píše o Temnu, že Jiráskovo pojetí prosáklo mezi lidi už za první republiky a pokračovalo za komunismu. Nejvíce zapůsobil ve filmovém pojetí Otakara Vávry. Dnes se opět jeho filmy reprízují. „Podprahově tak dál ovlivňují mínění a psychiku dalších generací, i té současné, nejmladší“.

Protireformace byla na našem území úspěšná. Nekatolické knihy včetně Biblí byly spáleny, svědomí bylo potlačeno a pokřiveno, bratrské a utrakvistické školství zlikvidováno, někde až k negramotnosti. Na tom všem mělo lví podíl Tovaryšstvo Ježíšovo. Proto jsem velmi rád, že nemáme třeba Koniášovu univerzitu, ale v Praze nadále Karlovu, Palackého v Olomouci, v Brně Masarykovu a Slováci mají v Bratislavě Univerzitu Komenského. Zvláštní je, že jezuité v dalších generacích, aniž bychom jim to přáli, zažívali v 50. letech minulého století podobné pronásledování, k jakému se jejich někdejší předchůdci na našich předcích propůjčili. Všichni jsme opět zažívali ničení zakázaných knih, opětné křivení charakterů, někteří věznění a v krajním případě i popravy. Mezi pronásledovanými měli významné místo, ale ne jediné, katoličtí kněží, řeholníci a řeholnice… Možná nás to vše zlomilo, možná také posílilo. Nevím.

V celé knize se také mluví o známých jezuitech z nedávna a současných, ke kterým se můžeme přihlásit jako ke skutečným křesťanům, kteří to minulé nezažili a tudíž ani nepraktikovali. Dnešní jezuitský řád patří k nejotevřenějším společenstvím přístupným k ekumenických rozhovorům, dokonce i k rozhovorům mezináboženským… Mají ve svých řadách významné vědce, pedagogy, vynikající křesťany. Zmiňme některá jména z uvedené knihy; často ani nevíme, že byli a jsou jezuity. Teilhard de Chardin, Karel Rahner, kardinál T. Špidlík, již zmíněný Petr Kolář, Josef Koláček z radia Vatikán, Ludvík Armbrustr, současný děkan CMF UK. Na Josefa Dobrovského pisatelé nějak zapomněli. Nakonec jsem si nechal jezuitu Františka Líznu, člověka velmi pronásledovaného a vězněného minulým režimem. Ve svém příspěvku o něm vydává svědectví bývalý prezident Václav Havel (byli spolu ve vězení), spisovatel Milan Uhde a mnozí další. Tento jezuita byl po 89. roce správcem jezuitského kostela v Brně. Pamatuji si na některá jeho kázání i účast a proslov na první instalaci seniora Brněnského seniorátu ČCE Pavla Kašpara v Brně –Židenicích. Zúčastnili jsme se také besedy před odchodem Františka Lízny z Brna. Říkal, že byl hodně roků vězněn a že má pocit, že patří stále mezi „mukle", a proto odchází konat službu vězeňského kněze, netouží po funkcích.

Vzhledem k několika výročím včetně 450. jubilea příchodu jezuitů na české území připomínám ještě jedno výročí v roce 2007. Uplyne 550 roků od vzniku Jednoty bratrské, zničené (až na malé a tajné výjimky) protireformací. Naši historici, teologové a milovníci historie by mohli vydat podobnou knihu, ale objektivní, pokud možno bez mýtů; rádi do ní z bratrské historie přispějeme.

Jiří Novák

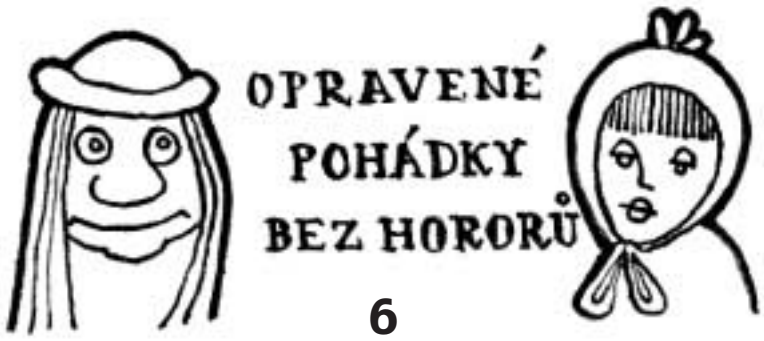

6

Zlatý kolovrat

Mladý kníže se při honu vzdálil od družiny a zabloudil. Kolik hodin se trmácel na koni sem tam, až narazil na osamělou chýši. Okna byla dokořán a zevnitř bylo slyšet předení kolovratu. "Hej, kdo je tam?" zavolal. Vrčení ustalo a ven vyšla půvabná přadlena. "Umírám žízní!" řekl jí kníže, který byl asi dost zhýčkaný. Děvče popadlo džbánek a za chviličku přineslo chladnou, osvěživou vodu ze studny. Teprve když se kníže pořádně napil, všiml si, jak je dívka krásná a rázem v něm vzplála láska jako vyschlá koudel. Škoda, že sličná Dornička byla doma sama, jinak by si býval kníže rovnou řekl o její ruku a odvezl si ji hned s sebou. Prozatím alespoň slíbil, že si pro ni co nejdřív přijede. Sotva odjel, vrátily se z města matka s druhou dcerou. U obou dívek bylo nápadné, jak velice si byly podobné. Matky měly sice různé, ale otce společného. - Když se matka a sestra dozvěděly, jaké štěstí Dorničku potkalo, popadla je závist a rozhodly se svatbu překazit. Vylákaly Dorničku do lesa a tam ji přivázaly ke stromu napospas dravé zvěři. Pak se sestra převlékla do jejích šatů a pustila se doma do předení, aby ji kníže našel u kolovratu, až si pro ni přijede. Kníže podle slibu skutečně přijel, podvod nepoznal a odvezl si podvodnici i její matku s sebou na zámek. Slavila se svatba a jako svatební dar věnoval kníže manželce zlatou přeslici, zlatý kužel a zlatý kolovrat, aby připomínaly první setkání knížete s Dorničkou.

Co však vůbec bylo s ubohým děvčetem? Pán Bůh je v lese neopustil. V chatrči z větví, hlíny a mechu bydlel v hlubokém hvozdu se svým mladým pomocníkem ctihodný poustevník. Ten připoutanou Dorničku objevil a vzal ji do své chýše. Děvče bylo na smrt vyděšené, že ji matka se sestrou chtěly sprovodit ze světa, a bylo šťastné, že je před nimi v lesním ústraní v bezpečí.

Po nějakém čase však poustevník dal svému mladičkému pomocníkovi provaz, kterým byla Dornička přivázána ke stromu, a přikázal mu; "Půjdeš na zámek, dáš se zavést k mladé kněžně a ukážeš jí tenhle provaz. A když ho bude od tebe chtít, řekneš jí, že ho vyměníš jen za její zlatou přeslici." Chlapec se tedy vypravil na zámek a oznámil vrátnému, že jde ke kněžně v důležité záležitosti. Když podvodná Dorniččina sestra uviděla provaz, div nepadla leknutím do mdlob. A když chlapec nabídl, že jí provaz prodá za zlatou přeslici, bez váhání ji přinesla.

Po měsíci poslal poustevník hocha znovu ke kněžně - tentokrát s pentlí z Dorniččina copu. Výměnou za pentli měl přinést zlatý kužel. Při pohledu na pentli se zlá sestra zhrozila ještě víc. Zlatý kužel sice chlapci po krátkém váhání také dala, ale v noci se budila strachem, že se kníže dozví, co s matkou spáchaly.

Potřetí poslal poustevník mladičkého druha na zámek s Dorniččiným živůtkem. Měl jej vyměnit za zlatý kolovrat. Když chlapec přednesl kněžně svou žádost, začaly se jí úzkostí podlamovat nohy. Kolovrat chlapci dala, ale hned pak běžela se vším se svěřit matce. Ukázalo se, že také matku pronásledují noc co noc hrozné výčitky svědomí a strach z prozrazení. Co však dělat?

Nedlouho potom kníže požádal manželku, aby mu ukázala, jak se jí přede na zlatém kolovratu. Cožpak o to, přísť jeho choť dovedla. Kde však vzít zlatý kolovrat, když už na zámku nebyl? "Dnes jsem moc unavená," vymluvila se, "ale zítra ti, můj drahý, určitě předvedu, jak mi jde práce od ruky." Svůj slib však nesplnila. Ještě té noci se i s matkou vytratila ze zámku jen s uzlem nejnutnějších věcí. Už je nikdy nikdo neviděl. Kdovíkam až odešly!

Když se rozkřiklo, že kněžna zmizela, ohlásila se u knížete zvláštní trojice: uprostřed Dornička se zlatou přeslicí, z jedné strany poustevník se zlatým kuželem a na druhé straně chlapec se zlatým kolovratem. Snad ani není třeba vyprávět, jak byli všichni šťastní, že nezvítězily podvod a zlo.

Svědomí je občas kruté.
Dokonce i řadu roků
připomíná provinilcům
hrůzu jejich podlých kroků.
Výčitky jsou užitečné,
vedou-li nás ku pokání.
K těm, kdo těžkých hříchů želí,
Bůh se ve své lásce sklání.

Daniel Henych

Pokračování příště

Výsada a omezení svobody

Dokončení ze str. 2

kaci s učením sekty cítí subjektivně zcela osvobozen, vede vždy k veliké rozmanitosti forem a vyjadřování života víry.

Bratr Pavelka může nalézt s okruhem spřízněných duší dost prostoru v církvi k teologické práci a prezentaci svých představ a očekávání. Ovšem vždy bude vnímán jako stoupenec určitého jednoho směřování vedle směřování jiných a ČCE by měla být prostorem, kde si navzájem naslouchají lidé různé generační zkušenosti a různého očekávání víry.

Miloš Hübner

Bratr Jiří Lejdar (30. 5.1926 – 9. 3.1992)

Koncem května si Kostnická jednota společně s Českobratrskou církví evangelickou a především jejími dvěma sbory (viz dále) připomene nedožité osmdesátiny svého jedenáctého předsedy bratra Mgr. Jiřího Lejdara. Rodák z Krkonoš absolvoval Husovu evangelickou bohoslovecкou fakultu a dva semestry teologie na basilejské univerzitě.
Pán církve si jej potom použil v pastýřské službě na dvou místech. Výrazné stopy Kristova učedníka a svědka zanechala jeho mnohostranná práce v nejtěžších letech komunistické totality v tehdejším sboru v Ostravě-Vítkovicích (1950-1968) a v letech normalizačních ve strašnickém sboru v Praze (1968-1992).
Mnoho bratří a sester s vděčností Pánu Bohu vzpomíná, jak tento Boží služebník obětavě a s užitkem pro okolí hospodařil se svěřenými hřivnami. Připomenutá, lidsky viděno nepříznivá období jako by dala vyniknout některým zvláštním obdarováním bratra J. Lejdara: nezevšednělé službě Slova, nezištné křesťanské lásce a svědectví živého křesťanství. Když v létě roku 1988 byl bratr Jiří Lejdar zvolen jedenáctým předsedou Kostnické jednoty, nikomu ani na mysl nepřišlo, že mu tím Pán Bůh svěřil i neopakovatelný mojžíšovský úkol: vést toto křesťanské společenství po 401eté existenci v totalitním státě do obnovované svobody. Podrobněji jsme se u těchto událostí zastavili v našem týdeníku před 10 lety (ET-KJ 81/20 : 3,1996).

Jan Štěpán

Malý dodatek

Ráda bych přidala ke vzpomínce na br. faráře Lejdara svou vzpomínku, kterou považuji za důležité dokreslení obětavé služby tohoto bratra.
Několik desetiletí sloužil jako předseda Výboru křesťanské služby při synodní radě. Organizoval, vedl i některými přednáškami posloužil na kurzech křesťanské služby ve Vrbně (později i jinde).
Obětavě sloužil i na rekreacích důchodců v Chotěboři. Věnoval se tomuto svému poslání - kromě obvyklých povinností na sboru - téměř doslova až do smrti.

Hana Najbrtová
DOS Myslibořice

K neuvěření utíká čas

Bylo mu osmadvacet let, když jsem ho poprvé potkal. Na chodbě ostravské rozsáhlé fary bylo temno. Sotva jsme prohodili pár slov. Mladík v brýlích, o čtyři roky starší než já, farář vítkovického sboru, byl navštívit zkušeného ostravského faráře, rádce nad jiné. To byl znalec Písma i života, laskavý, rozvážný, chápající, plný porozumění, i přísný. Výborný kolega pro mladého vikáře. Ten přišel z vojny, pocházel z jiného kraje, z jiného prostředí, svou práci vzal víc než vážně.
Lidé z malých dělnických domů, i z havířských kolonií. Naprosto jiné myšlení, jiný způsob života, město jiného charakteru. Jiný způsob vyjadřování, tvrdí, ale opravdoví a nezáludní. Uměli rozpoznat mladíkovu upřímnost, vždyť on znal jménem každého člena svého sboru, věděl o jeho potížích i radostech, s každým dovedl promluvit, pochopit, pamatoval si jeho problémy. Každému dovedl s opravdovostí pohlédnout do očí a stisknout ruku. Sžil se s nimi! Zcela podle apoštolovy výzvy „plakal s plačícími, radoval se s radujícími“.
Žil v tom městě, tolik odlišném od ostatních v době, na kterou se snad příliš zapomíná, ani se moc nepřipomíná, ale zůstává výstražným mementem. Nepřála církvi, duchovnímu životu. Ti lidé sem kdysi šli za prací, ale vyrostli v jiném prostředí, velká slova je dovedla oslepit. Kam až vedla filosofie třídní nenávisti!
Nebylo snadné zvěstovat evangelium. Bylo třeba trpělivě „začít od Mojžíše..." Viděl, že znalost Písma je základem, na každém je, aby hledal, sám si objevil souvislosti.
Neustále žil svým městem, jak životem, tak jeho kulturou. Rozuměl jí. Neuzavřel se se spoustou svých knih, nevystavěl z nich nepřístupnou hranici, věděl, co se vydává, o co se lidé zajímají, jaký je hudební život, jaké koncerty, co se hraje v divadlech.
Dovedl dobře chápat zaměstnání, ve kterých bylo svízelné obstát, vždyť věděl, jak lidé mají své povolání rádi, jak v něm vidí své poslání. Proto jim vycházel vstříc. Soustředil se s nimi při vysluhování svaté večeře Páně v domácnostech.
V politickém uvolnění přestaly hrozit posudky donašečů, samých podvedených, dovedl zorganizovat schůzky těch, kdo si byli blízcí věkem, názory, zájmy... Ani nestačily místnosti bytů.
Koho by neopil duch svobody, tak blízký prvým třem poválečným letům. Pak ovšem zlom! Nemohl se nerozčílit tím, co se stalo. Jakoby ztratil svou rozvážnost, chápající porozumění, „broučkovskou" pokoru. Ale pak se po osmnácti letech s městem rozloučil. Žil zde tedy jednu generaci. Nikdo z těch, s kterými se setkal, nemohl na něho zapomenout, na každého nějakým způsobem zapůsobila jeho osobnost.
Druhé dvacetiletí jeho tvůrčího života už poznamenala Praha, jiný sbor, jiní lidé, jiné problémy. Nová generace a stejné porozumění, vstřícnost, laskavý pohled. Také pro ty, kdo za ním přijížděli z jeho bývalého působiště.
„To byl poslední evangelický farář. Takoví bývali," řekla uplakaná sestra z jeho vítkovického sboru při jeho pohřbu v roce 1992... Tak ho měla ráda. Jako ti ostatní.

Miloslav Nekvasil

Prof. Pavlovi Filipimu k sedmdesátinám

Milý Pavle,

Tvoje narozeniny mě probudily z únavy stáří, které už řadu měsíců propadám. Stáří pokročilo a vstupuji do časů a let, o kterých píše Kazatel, že v nich není zalíbení.. Mlha únavy, která na mě padá, relativizuje všechny časné, pozemské hodnoty. To, co zůstává, je potěšení, jak je vyznávám s Heidelberským katechismem, že nejsem sám svůj, že patřím svému Spasiteli, víra v jeho odpuštění, vysvobození z mocností zla, které na mě doléhají, víra v Boží milosrdenství a veliká vděčnost. Vděčnost i za ty, s nimiž jsem směl po léta víru sdílet, k nimž Ty patříš na významném místě v mém životě.
Děkuji Ti za tvou loajalitu, za společenství na fakultě a ve sboru i v ekumeně domácí a zahraniční.
Kolik radostí a naděje nám bylo dáno prožít z tajemství evangelia, které září do našich dnů i do mlh, které zahalují pozemskou budoucnost církve i fakulty.
Díky za tvoji knihu „Pozvání k naději". S potěšením čtu: „ Při pohledu zpět Izrael vidí Hospodina jako milosrdného a shovívavého. Můžeme to potvrdit při svých pohledech zpět?“ (str. 88) Díky za to, že to při pohledu nazpět i na cestu společnou s Tebou mohu potvrdit.
Myslím s vděčností i na kolegy, kteří nás předešli. Slitování Hospodinovo je nade všechny skutky jeho.

Tvůj
Josef Smolík

Nový katolický překlad Pentateuchu

Skupina katolických biblických odborníků vedená vedoucím katedry biblických věd na KTF UK v Praze ThDr. Josefem Hřebíkem vydala začátkem roku v Karmelitánském nakladatelství překlad a výklad Pentateuchu. Podle jejich sdělení se jedná o první část překladu Bible, který pořídil, ale nedokončil prof. ThDr. V. Bogner. Co bylo hotovo, členové skupiny revidovali, někde poopravili nebo upravili podle nových poznatků, co hotovo nebylo, přeložili nebo přeloží. Vše opatřili výkladovými poznámkami. Pentateuch jimi vydaný se mi dostal jen krátce do rukou. Ale z toho, jak jsem jej poznal, mohu říci, že je to dobrý, čtivý, liturgický text. Pro hlubší písmáckou práci ovšem stírá některé hebrejské nuance. Výklad je vyvážený, dobře informující čtenáře. Kniha je dobrým příspěvkem české biblistice. O vydaném katolickém Pentateuchu jsem také četl, byť se zpožděním, rozhovor s dr. Hřebíkem v Lidových novinách z 6.4. t.r. Na redaktorovu otázku: "Jaký je po jazykové stránce největší rozdíl mezi dnes velmi rozšířeným ekumenickým překladem Bible a novým katolickým překladem?" tázaný odpověděl, že "Ekumenický překlad někdy příliš prozrazuje vlivy kraličtiny". Snad opravdu, jak dál řekl dr. Hřebík, máme my evangelíci "kraličtinu" hodně v krvi, když její vliv pronikl, ač při práci na Ekumenickém překladu jsme se snažili co nejvíc vliv "kraličtiny" a závislost na něm potlačovat. Katoličtí bratři, kteří spolu s námi na Ekumenickém překladu pracovali, nám při práci tu a tam vliv "kraličtiny" vytkli, ale snad nikdy ne při konečné úpravě textu, s kterým souhlasili. Ba dokud žil a pracoval s námi katolický profesor Starého zákona ThDr. Procházka, nejednou, když jsme nenacházeli při překladu vhodná slova, řekl: "A co kdybychom se podívali do Bible kralické!" Jestliže bratřím z katolické překladatelské skupiny poněkud vadí vlivy "Kralické" na Ekumenický překlad, já mohu s radostí konstatovat, že vidím jisté vlivy Ekumenického překladu a výkladu na nově vydávaný překlad a výklad katolický.

Z. Soušek

Inzerce

FS ČCE Krucemburk nabízí byt 2+1 ve sborovém domě v 1. patře. Základní vybavení je k dispozici (kuch. linka apod.). Vytápění el. akumulační, v obci je MŠ, ZŠ, ZUŠ, zdrav. středisko, pošta. Čisté prostředí Vysočiny.
Nejlépe rodina, event. varhaník, ale není podmínkou. Tel.: 569 697 116.
č. 21

Hledáme osobní asistentku pro naši sedmnáctiletou dceru Annu, která má lehčí formu dětské mozkové obrny a epilepsii. Nabízíme klidné a příjemné rodinné prostředí v domě se zahradou, v krásné přírodní lokalitě (15 km od Prahy), a dostatek soukromí (vlastní pokoj s vybavením a příslušenstvím). Strava a bydlení zdarma, pracovní doba a finanční ohodnocení dle dohody (možno uznat jako praxi ve škole i v rodině). Nástup od 1. 9. 2006 na jeden rok (s možností prodloužení). V případě zájmu se, prosím, ozvěte na některé z následujících spojení:
Lucie a Vladimír Dobešovi,
Kováry 42, 273 28 Zákolany,
tel. 315 783 388; mobil: 605 281 772,
e-mail: vladimir.dobes@iiiee.lu.se.
č. 22

Sbor ČCE v Brandýse nad Orlicí nabízí možnost rekreačního ubytování.
Jedná se o byt 2+1 s příslušenstvím. Brandýs se nachází na železniční trati Praha-Olomouc v podhůří Orlických hor. Vhodné místo pro cykloturistiku i pěší turistiku. Více informací získáte na tel. 465471994. e-mail: brandys-nad-orlici@evangnet.cz;
http//brandys-nad-orlici.evangnet.cz/.
č. 23

Pozvánky

Profesor informatiky, publicista a známý evangelista dr. Werner GITT bude v Praze přednášet ve dnech 21.-25. června 2006 v modlitebně BJB, Vinohradská 68, stanice metra A a tram 11 Jiřího z Poděbrad.
Začátek ve všední dny vždy v 19 h, v neděli v 10.00 h. Srdečně zveme!
Program:
Středa 21.6.
10 důvodů pro nevěru!?
Nejčastější otázky naší doby

Čtvrtek 22. června
Odkud pochází život?
Nové vědecké poznatky a Bible

Pátek 23. června
Existuje život po smrti?
Co k tomu říká filosofie, věda a Bible

Sobota 24. června
Nač jsou hvězdy?
Kdo je stvořil a proč je jich tak nepředstavitelné množství?

Neděle 25. června
Neobvyklá odměna
Co nám dnes říká podobenství o dělnících na vinici (Mt 20,1-16)?
Při přednáškách budete moci zakoupit publikace dr. Gitta vyšlé v češtině.

Televize

4. června

ČT 2
Cesty víry - 9.25
Církev ve svobodě
Připravili J. Nerušil a V. Karas
Dokument analyzuje úspěchy a zklamání katolické církve a jejich představitelů, které se odehrály po "sametové revoluci". Vybrané oblasti jsou komentovány osobnostmi jako Václav Malý, Dominik Duka, Tomáš Halík, Petr Příhoda, Jiří Stříbrný, které se budou snažit odpovědět i na otázku, jak se církev vypořádala s nepřebernou nabídkou možností, které se před ní po roce 89 otevřely.

Křesťanský magazín - 9.45
Radosti a strasti života víry. Uvádí P. Oppeltová

Svatodušní bohoslužba - 10.00
Křesťané na celém světě slaví v tomto roce neděli 4. června jako velký a radostný svátek. Je to slavnost seslání Ducha svatého. Toho Ducha, ve kterém byli pokřtěni a který, jak křesťané věří, je chce vést až do Božího království. Jsou to vlastně narozeniny Kristovy církve. Česká televize připravila pro tento den přímý přenos sváteční bohoslužby ze sboru Církve československé husitské v Brně. Bohoslužbu vede brněnský biskup dr. Petr Šandera.

Sbor ČCE v Brandýse nad Orlicí hledá rodinu, která by vykonávala kostelnické práce. Nabízíme byt 2+1 s příslušenstvím a možností využívání sborové zahrady. Preferujeme rodiny. Aktivní účast na sborovém životě vítáme. Předpokládaný nástup: podzim 2006. Kontakt:
brandys-nad-orlici@evangnet.cz.
č. 24

Bohoslužby

4. 6. 2006

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Nekvasil - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Voříšek VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 Jaromír Strádal st. - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli bohoslužba v polském jazyce)
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml. 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 Mečkovský
Ochranovský sbor (dříve JB)
Nové Město, Hálkova 5: 9 Kejř
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulik - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - **V Jirchářích**: 11 VP (luteránské) -
BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry

Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč.
Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuce Mediaservis s.r.o., Abocentrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno, objednávky tel.: 541 233 232, reklamace 800 800 890
A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365